

Új film

Saint Tropez-i leánykereskedők

Rendezte: Jean Rougeron
 Főszereplők: Yves Jouffroy, Laurence Savin, Henri Poirier
 Zene: André Maurani
 Kép: Gerard Loubeau

Idáig akárhány erotikus filmet megnéztem, mindig különös érzés kerített hatalmába. De pusztán szakmai okokból. Tudniillik, úgy tűnt ez esetben is, hogy rendezőnk a filmkészítésről és az erotikáról is csak igen halovány fogalmakkal rendelkezik. Bár menstégére szolgáljon, hogy az általa erotikusnak gondolt jeleneteket, mint apró gyöngyöket, megpróbálta felfűzni egy krimi-történet fonálára. Ez akkor szolgálhatna csak igazán menstégül, ha legalább a krimi izgalmas, de ez se jött össze neki. Mélységes sajnálatom.

A rendező kis-enciklopédiásként egymás mellé sorakoztatja a különböző sze-

retkezési pozitúrákat; a többi a kedves néző dolga, mármint az, hogy bedőljön a testcselnek és képes elhinni, ez az erotika. Ezen kívül meglehetősen durván felborulnak az emberi pszichikum legkézenfekvőbb tulajdonságai is. Nevezetesen abban a jelenetben, mikor a nő segítőtársát a nő szemé láttára lepuffantja egy férfi, aztán elrabolja a nőt. A nő mérhetetlen gyűlöletet érez a férfi iránt, s ennek ellenére a következő filmkockákon igencsak hevesen szeretkeznek az autó motorháztetején.

Szóval, arra gondoltam, hogy bizony jó az a film, amelyikbe legalább beleélheti magát az ember és nem akarnak bolondot csinálni belőle. És ha az ösztöneit akarják felcsigázni, legalább azt vegyék figyelembe, hogy egészen más egy ember és egy állat ösztönvilága.

P. Sz.

Könyv a szabadtérről

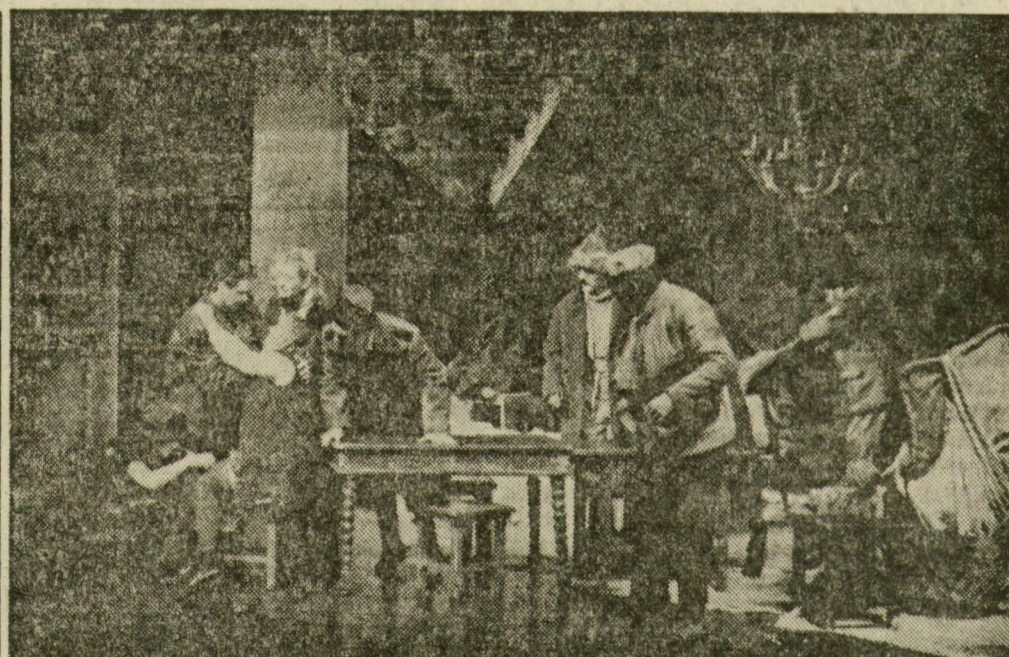
Kézikönyv jelenik meg a szabadtéri játékok történetéről. Ehhez az alkalmat az szolgáltatja, hogy kereken 60 esztendeje, 1931-ben rendeztek először nyári színházi előadásokat a dóm előtt. E téren Klebelsberg Kuno akkori kultuszminiszter, és Hont Ferenc nevére kell megemlítenünk.

A teret magát az előző évben, '30-ban avatták föl, s Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház akkori igazgatója kapta a megbízást a nyári játékok megszervezésére. Az első bemutató Voinovich Géza Magyar Passió című darabja volt. Ezek után Hevesi arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tér nem alkalmas színházi célokra, mert hiányzik az intím kapcsolat a közönség és a színpad között. Az első előadásokat a budapesti Nemzeti „importálta” Szegedre. Ők hozták a produkcióikat, s ők vitték el a jegyárbevétel is. Ekkortájt 3232 ülő-, és 500 állóhely volt a nézőtéren, tehát körülbelül a fele, mint most.

A készülő kötetben a szerzők felhasználják a szabadtéri történetéről eddig megjelent munkákat. A történelmi részt a kezdetektől a háborúig Kovácsné Nagymihály Ágnes, '59-től napjainkig Nikollényi István írja. A kötet jelentős részét teszi ki az az összeállítás, melyben minden évad összes előadását és azok szereposztásait gyűjtötte össze Polner Zoltán.

A kézikönyv a tervek szerint májustól kapható lesz, s egyúttal idej műsorfüzetként is funkcionál, részletes tájékoztatóval az idej előadásokról.

M. T.

Nagy László felvétele

A „fenék” — és ami fölötte van

Gorkij: Éjjeli menedékhelye a Kisszínházban

Ha a költészet az örökkévalóság átélésének egyetlen, totális pillanata, úgy a színház e pillanatok percekbe zárásának reménytelen, ám heroikus kísérlete, melyben a megmutatkozó előtt folyóvá a megválaszolatlan Leibniz kérdés lebeg: *miért van a valami, s miért nem inkább a semmi?* Még problematikusabb tehát e semminek, vagy a létezés egyfajta vegetációjának az ábrázolása, ahol a „fenéken” ragadt lények a felszín felé törekszenek; a felszín felé, igazán akarják-e a változást, hisz egymás közötti érzelmeik, viszonyaik halálisan kegyetlenek, de leginkább őszinték, hisz ők inkább hazudnak önmaguknak, mint egymásnak. Felvetődik a kérdés: alternatíva-e a vodkásphárral szemben az ágyban elköltögető reggeli, ha ez utóbbi a polgári lét nivellálódott közegével jár együtt, a „rendes emberek” udvarias közömbösségével, mely kokkál gyilkosabb lehet, mint az „emberek” rugós kései. Egy biztos: az „embertelen” kizáró ellentéte nem a „rendes ember”, hanem egyszerűen csak az emberi, mely utóbbit nyilvánvalóan nem az unatkozó résszéntiment világa jelentheti számukra.

Ha a költészet az örökkévalóság átélésének egyetlen, totális pillanata, úgy a színház e pillanatok percekbe zárásának reménytelen, ám heroikus kísérlete, melyben a megmutatkozó előtt folyóvá a megválaszolatlan Leibniz kérdés lebeg: *miért van a valami, s miért nem inkább a semmi?*

ennek számos oka lehet, de három mindenképpen: a darab, a rendezés és a játék. A darab — jól tudjuk, hogy többek között ez hozta el Gorkijnak a világsikert — nehezen „szólaltatható meg”, s ezen a jótékony húzások sem isegitenek. Ugyanakkor, ha a fentebb említett paradigmaváltásra figyelemmel, mégis bemutatják, előadasként két dolog segíthet rajta: egy színpadkázóan ötletgazdag rendezés, és az átütő erejű színeszi játék. Ez a rendezés a darab korrekcióját, „lejátszását” vállalkozott, egy reális, vagy pontosabban: naturalis teret biztosítva, melyet viszont a játék volt képtelen kitölteni. Megjegyzésre érdemes, hogy bár személy szerint a naturalizmusért egyből sem rajongok — a közhöz, prűskölés, vagdalkozás kicsit soknak tűnt, s talán megfontolandó, hogy ezek az elemek csak a naturalizmust erősítethetik, hihetőbbé nem teszik magát a szituációt.

E korrekciót „lejátszás” tehát a színeszi játék sem kedvez, bár a színesz erőlködik, mégsem képes életet lehelni az előadásba. Mégis, pozitív élményként lehet megemlíteni például Janisch Éva (Natasza) helyenként igen érzékeny alakítását, Kovács Zolt (Szatyin), Kárpáti Tibor (Klещes) és Ragó Iván (Vászka) pontos szerepfarmálását, valamint Högye Zsuzsát (Kvasnya), aki, bár csak pillanatokra volt jelen, e pillanatok mégis emlékeztetéssé válhattak. Súlyos következményekkel járt viszont (főleg az első felvonásban) Király Levente (Luka) nagyon fajsúlytalan „ott-léte”, mivel ő a központi figura, az egyes alakok közötti kapcsoló, aki új viszonyrendszert villant fel a megjelenésével. Ugyanakkor feleltetőbb vitatható Luka alakjának ez a jóságos apóka, vagy kvázi nyári Mikulás-féle értelmezése. Többek között ennek az eredménye, hogy a második felvonásra úgy tűnik el, hogy valóban jelen sem volt — és ez nem csupán a színész rovására írható. Nincs ilyen következménye Sinka Károly (Kosztyiljov) nagyon szintelen szerepfarmálásának, mivel alakja nem jelent olyasfajta alapot az előadásban, mint Luka személye, s lehet, hogy a premier csak egy gyenge este volt. Nem lehet ezt azonban elmondani Dobos Kától (Karpovna), mivel itt — legyünk stílusosak — valami szereptévesztésről lehet szó. Azt hiszem, nagyobb visszafogottsággal többet tudna elérni.

Végezetül még annyit: nem tudhatom, merre megy tovább ez a darab, hisz minden előadásnak belső élete van, de úgy tűnik, megvan benne a lehetőség, hogy egy életképes bemutatató születésen belőle. Hangsúlyozom, bemutatató, mert a mostani inkább nem tekinteném ennek, hisz Pessoa-hoz hasonlóan, csak azt mondhatom róla: „Legördült a függöny, pedig (szinte) nem is történt semmi”.

Gyenge Zoltán

Ha 45, akkor évforduló

Tiszatáj-est

Az évfordulók legtöbbször visszatekintésre késztetnek, még akkor is, ha a múlt sokszor ellentmondásokkal terhesebben nehezedik ránk. A Tiszatáj múltjában is akadnak nehezebb időszakok. A folyóirat most ünnepli fennállásának 45. évfordulóját. A Bálint Sándor Művelődési Házban pénteken este 6 órától *A negyvenötödik év* címmel *Tiszatáj-est* rendeznek, melyen az elmúlt másfél évben megjelent művekből válogatnak. Így Baka István, Böggői-Kádár János, Csiki László, Eugénia Bogdán, Kiss Anna, Kurdi Fehér János, Podmaniczky Szilárd, Sánta Gábor, Simai Mihály, Szepesi Attila írásait Beslin Anita, Tatár Attiláné és Tegzes Miklós előadásában hallhatják. A műsorban közreműködik még dr. Pukánszky Béla gondorkán és Dombin dr. Kemény Erzsébet zongorán. Az irodalmi műsor után Vörös Lászlóval, a Tiszatáj szerkesztőségi elnökével, Annus József főszerkesztővel és Olasz Sándor főszerkesztővel, helyettessel beszélgethetnek az érdeklődők.

Az est első lánca szerepe lesz egy Tiszatáj Galéria címet viselő sorozatnak, melyen ezúttal Imre Lajos grafikai kiállítását nyitják meg a művelődési házban. Házigazda: Kiss Ernő.

Nem mind Arany

Az Arany János iskolában e héten a névadó tiszteletére és a saját örömlükre, épülésükre kulturális program-sorozatot rendeznek gyerekek, és tanárok. Hétfőn délután Baka István költő vendégeskedett a Kincskeresőt kedvelők körében. A szatimogépeket főként a fiúk ro-

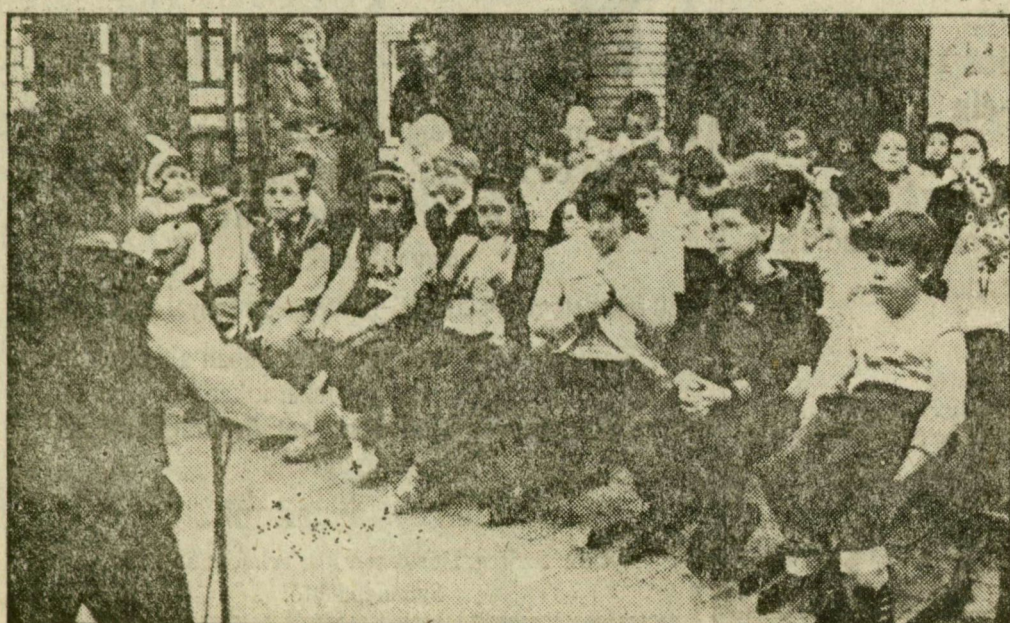
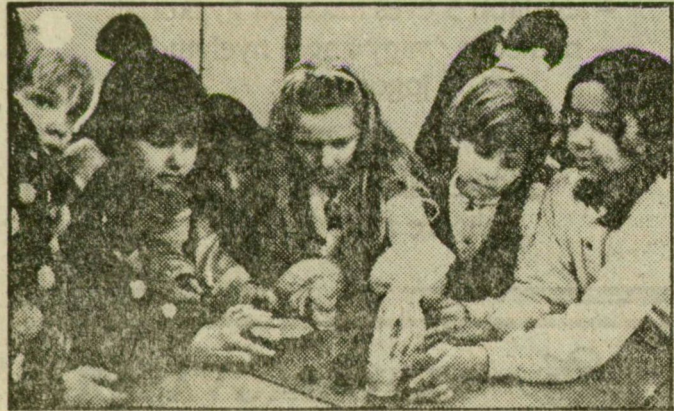
hamozták meg, kipróbálva a programokban rejlő játékokat. Az alsóköz Arany János életéhez, életművéhez kapcsolódó vetélkedőn vettek részt. A felsősök szavaltóversenyének „kötelező” repertóriumában viszont Kosztolányi, József Attila egy-egy költeménye, a Svéd gyermek-

versek néhány ismert gyöngyszeme, s egy francia népköltés szerepelt. A szavaltóverseny két győztese: Dudás Szabó Zsófia (8. osztályos) és Bóka Gábor (5. osztályos) lett. A sportverseny vendégei — a két költőóriás barátságára emlékezve — a Petőfi Sándor iskola tanulói voltak.

Tegnap az iskola aulájában színdarabokkal, népi játékokkal szórakoztatták egymást a gyerekek s a művészeti vetélkedőn pedig zenei, irodalmi tudásukat, rajzkészségüket mérhették össze.

Ma balladamonzó versenyre invitálták a házigazdákat a város más iskoláinak tanulóit. Délután színes-, rendező-, rádiós, tévés zsűritagok előtt szavalnak majd a szegedi lányok és fiúk. (Somogyi Károlyné felvételei a tegnapi délutáni rendezvényeken készültek.)

P. E.

Komplett ötlet
Új csillagok a Belvárosban
 Úgy tartja a mondás, hogy a szem a lélek tükré. Az üzletek tükréi minden bizonnyal a kirakatok, amelyeket olykor sietve, máskor kellemes hétvégi sétáink során elnézegetünk. Magunkban találgatjuk, mit is lehetne megvenni a tarka, üveg mögötti forgatagból. A Komplett Ruházati Vállalat gondolt egy nagyot és úgy döntött, segít a vá-

újabb és újabb ajánlatok kerülnek. A vásárlók pedig már messziről felfigyelhetnek arra, mit is mondanak a csillagok. Az üzletek ugyanis a legfrissebben érkezett, legújabb portékákat kínálják így, naponta cserélve a feliratot. A hasznos ötlet nyomán bizony mondhatjuk: minden meg van írva a csillagokban. Érdemes figyelni rájuk. (x)